

n.registrator@regeringskansliet.se

Mottagare:

Näringsdepartementet

Skog och klimatenheten

Remiss avseende underlagsrapporter från arbetet med att ta fram Sveriges första nationella skogsprogram

Bakgrund

Regeringen arbetar i bred dialog med organisationer i det civila samhället och myndigheter för att ta fram ett nationellt skogsprogram. Visionen för programmet är ”Skogen – det gröna guldets – ska bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utveckling av en växande bioekonomi”.

Skogsprogrammet ska bidra till att stimulera flera strategiska satsningar och politikområden, exv. klimat och miljömål, landsbygdsutveckling, ny industrialisering, utveckling av export, besöksnäring mm.

Regeringen vill framför allt ha synpunkter på avsnitt som berör strategiska rekommendationer och åtgärdsförslag samt avsnitt som beskriver målbilder. De önskar att synpunkterna lämnas för respektive underlagsrapport.

Sammanfattning

Genomgående mycket bra förslag – väljer att kommentera ett antal av de strategiska rekommendationerna och åtgärdsförslagen.

- 1) Tydligare jämställdhet bör genomsyra programmet
- 2) Utbildning och kompetensförsörjningen går som en röd tråd i alla fyra underlagsrapporter – och vi behöver utbilda människor om skog på flera plan och få en bredare grupp att söka sig till skogliga utbildningar. Jag har exv. blivit kontaktad av en jägmästarstuderande kille som inte alls känner sig hemma i den norm som finns inom utbildningen. Anledningen till att han kontaktade mig var för att få veta att det var bättre ute i verkligheten och till viss del är det ju det. Framförallt arbetar ett antal företag/organisationer med jämställdhet
- 3) **Hela värdekedjan** måste verkligen betyda hela värdekedjan. För att få hållbara produkter från skogen så måste den ha skötts hållbart. Det innebär att olika skogsbruksmetoder måste tillåtas (beskrivs i AG 1 genom mångbruk) men man måste även se upp. Det måste få finnas ett tillväxtperspektiv. Hela värdekedjan betyder också att man måste satsa medel på teknik- och teknikutveckling. Idag säljs det någonstans mellan 2500 – 4000 maskiner per år, dvs marknaden är nästan obefintlig. Utvecklingskostnaderna för att ta fram nya hållbara, autonoma maskiner som både skonar människa och mark är på tok för höga mot intäkten. Kortvirkesmetoden kan absolut öka men det sker på exportmarknaden. Den inhemska och skandinaviska marknaden är redan 100 % -ig. Alltså ska hållbart skogsteknik utvecklas måste ett skogsprogram innehålla medel och incitament till teknikutveckling. Idag glöms det hela tiden bort. ”man gillar att satsa medel i slutet av värdekedjan på spännande nya produkter men inte på hur man får fram dem”

- 4) Satsa på kommunerna. Kommuner har ingen kunskap om vad skogen betyder för dem. De vet inte vilken nytta det gör för kommunen eller vilka tillväxtmöjligheter som finns. Ex.vis så återfinns många av ägarna till skogsfastigheter utanför fastighetens länsgräns, många bor t.ex. i Stockholm. Det innebär att de skattar där de är folkbokförda. Så vinsten från skogshemmanet tillfaller en annan kommun. Om dessa distansskogsägare inte sköter sin skog eller ser om sina fastigheter så inträffar åtminstone två saker. I) pga. lite skatteintäkter till kommunen minskar skatteunderlaget för service/vård/skola/omsorg. Om hus förfaller och skogen missköts så minskar intresset för turistiska företag att bedriva verksamhet, då minskar underlaget för livsmedel, bensin mm mm. Men om kommunerna lär sig mer om vad skogen betyder för sin resp. kommun finns massor av möjligheter och detta kan verkligen ingå i ett skogsprogram.
- 5) Västerbotten kan (bör) absolut bli pilotlän för skogliga satsningar enligt en del förslag som finns i förslagen.

Yttrande

Synpunkter: Underlagsrapport 1 "Tillväxt, mångbruk, värdeskapande av skogen som resurs".

1. Lyft och utveckla skogens alla värden

a.Åtgärdsförslag – Kartlägg skogens alla värden 3.1.1

- i. Ett mycket bra förslag där f.d. landshövding Maria Norrfalks initiativ med skogsexkursioner i samverkan med kommunföreträdare. Syfte att lyfta kommuners tjänstepersoner och politiker om skogens bidrag till samhället i form av jobb, hållbara råvaror, klimatnytta, ekonomiska värden, folkhälsa, sport, lekplats, skogshistoria, mångfald och natur- och kulturupplevelser uppmärksammas. Västerbotten kan vara sådant län tillsammans med exv. Sorsele, Vindeln och Umeå/Skellefteå kommun.

b.Åtgärdsförslag – Skapa incitament för ökat mångbruk av skog 3.1.2

- i. Enda kommentaren här är att förslaget bör kompletteras med hur staten ska ta ansvar för gamla reservat. Idag missköts ett stort antal naturreservat. Reservaten har skapats för att bevara skogen som det såg ut i ett visst skede. Men i många fall har statens tjänstepersoner inte haft kunskap eller medel till att förvalta reservatet – varför reservatet övergått till att vara något helt annat än när det skapades. All skyddad skog måste skötas för att upprätthålla de värden som var anledningen till att den skyddades. Man får också räkna med att skyddsvärdet kan förändras så mycket över tid att skyddet blir irrelevant, därför bör planering för hur sådan skog ska fasas ut ur från skyddet.

2. Ett kunskapskliv för skogen

a.Vässa forskning, högskola, universitet och yrkesutbildningar 3.2.1

- i. Här föreslår AG 1 att utbildning till kandidat och master ska förläggas till tre orter. Skogstekniska klustret tycker det är **ett dåligt förslag**. I dag råder brist på sökande till skogliga högskoleutbildningar. Exv. så fanns 86 sökande till

årets jägmästarutbildning och samtliga kom in. Att ge utbildningen på fler platser ger inte fler kompetenta studenter. Problemet ligger hos skogsnäringens olika aktörer och synen på skogen och dess tjänster och produkter. När näringen visar på bredden av jobb, bredden av kompetenser och näringens förmåga att jobba med hållbart brukande, hållbara produkter och tjänster, då kommer fler personer att vilja utbilda sig inom skogliga höskoleutbildningar. SLU, skogsvetenskapliga fakulteten är ett av världens bästa och mest kompetenta universitet när det gäller skog. Skogsfakulteten vid SLU placerar sig som nr två i världen inom skogsforskning (forestry) samt som nr 1 i världen bland skogliga universitet. Listan toppas av USDA, vars nätverk med forskningsstationer i USA totalt sett har mycket större resurser för skogsforskning än SLU. Att då inte nyttja en sådan utbildningskapacitet vore slöseri med resurser och stor kapitalförstöring. – Arbetsgruppen skriver ”att SLU ska ta fram en marknadsföringskampanj för att öka intresset för skogsrelevanta utbildningar med hjälp av en mediebyrå”, detta känns väldigt onyanserat och ett utslag för att de inte förstått problemet. Det är hela sektorn som har alltför låg attraktivitet. Ungdomar attraheras av en sektor som ger meningsfullt arbetet och fritid. Om näringen (hela sektorn), tillsammans med SLU visar på kompetensförsörjningsbehovet, exv. Forskare som genom sitt arbete inte enbart kan ta fram nya material (ersätta oljebaserade produkter) utan även ta fram metoder och tekniker för ett hållbart skogsbruk (rädda världen), teknikutvecklare, skogsbrukare, skogsplanerare, produktutvecklare, designer mm mm. Ja då kanske skogen kan öka i attraktivitet som framtida arbetsplats. Mao problemet ligger inte hos SLU utan hos alla som blivande arbetsgivare.

b.Handslag om mer skog i skolan 3.2.2.

- i. I grunden mycket bra förslag att sats på att fler barn kommer i kontakt med skogen. Vi får inte glömma bort det fina arbete som görs via Skogen i Skolan och som med stöttning kan utvecklas ytterligare! Vi har under många år jobbat med att arrangera Skogskollo™ för tjejer i samarbete med framförallt Skogen i Skolan men också många andra aktörer. Det är ett koncept som det vore bra om Skogsstyrelsen fick i uppdrag att medverka till spridning av. Generellt bör alla som arbetar med barn ha genomgått en genusutbildning. Särskilt viktigt är det inom skogen som är en mansdominerad arena. Här finns stor potential att bredda framtida kompetensförsörjning om näringen/skolan vänder sig till hela befolkningen. Här bör det tas fram en genusutbildning, vilket kan ske liknande kursen ”Makt & Kön”.

3. Sätt fart på mångbrukandet av skogen

a.Skapa Arena skogen – regionala utvecklings- och samverkansforum 3.3.1

- i. Förslaget att skapa regionala utvecklings- och samverkansforum ”Arena skogen” är mycket bra. Att sammanföra olika intressenter inom skogsfären för att skapa tillväxt, jobb och stärka ett brett värdeskapande av skogen är välkommet. AG1:s förslag, att regeringen bör rikta ett erbjudande till regionala aktörer i fem skogslän att som pilotlän starta regionala ”Arena

skogen” uppskattas. Vi menar att Västerbotten via Skogsriket Västerbotten kan utgöra en sådan arena. Skogrikets Västerbotten har fokuserat på jämställdhet och arbetskraftsförsörjning och Skogstekniska klustret menar att Västerbotten absolut bör vara ett sådant pilotlän/region.

b.Stärk aktivt möjligheterna att leva, bo och verka i Sveriges skogsbygder 3.3.2

- i. Ja – och här vill vi poängtera vikten av att Skogsprogrammet fångar upp hela värdekedjan dvs. från plantering, skötsel/brukande, avverkning till skogens alla nuvarande och kommande produkter. För att kunna bedriva ett hållbart skogsbruks krävs hållbara skogsskötseltekniker. Sverige är idag ledande såväl inom skoglig forskning men även vad gäller att ta fram avverkningsutrustning. Idag lämnas få eller inga finansiella medel till innovationer inom skogsmekanik/skogsteknik. Skandinavisk/Svensk tillverkning av kortvirkesmetoden har till stor del sina verkstäder i glesbygdskommuner. Här kan staten och kommuner verkligen spela stor roll för en levande landsbygd genom att uppmärksamma att hela värdekedjan ska inrymmas i Sveriges första nationella skogsprogram.

c. Genomför förslag från landsbygdskommittén den parlamentariska landsbygds-kommitténs delredovisning 3.3.2.1

- i. Se punkten ovan.

d.Utred artskyddsförordningen 3.3.2.2

- i. Detta är viktigt för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Detta finns som förslag från både arbetsgrupp ett och två. Förslaget är dessutom i linje med Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets begäran hos regeringen och en förutsättning för att skapa en rättssäker hantering för skogsbruket.

e. Regeringen bör göra en satsning för att stärka nätverk för skogsägande kvinnor. 3.3.3.4

- i. Tanken är mycket god – men här måste ett förslag fram som visar på att man menar allvar med satsning på skogsägande kvinnor. Då krävs det mer än 1 nätverksträff per år. Här bör regeringen ta fram ett förslag liknande ”styrelsekraft”. Ett koncept där kvinnor träffas regelbundet under 1 – 2 år. Konceptet behöver tänkas igenom vad gäller teman, upplägg och syfte och Skogstekniska klustret föreslår att Skogsstyrelsen tar hjälp av jämställdhetsdirektören i Västerbotten för att gå vidare med konceptet.

Synpunkter: Underlagsrapport 2 "Virkesproduktion, övriga ekosystem-tjänster och naturens gränser".

1. Effektiv och dynamisk naturvård

a. Mer dynamisk naturvård, DYNA 5.2.1

- i. En spännande idé och koncept. Kan absolut utvärderas ytterligare.

b. Utveckling av naturvårdande skötsel och restaurering av naturvärden och sociala värden 5.2.4

- i. Motiven för skyddandet måste utvärderas över tid mot den aktuella skogens skyddsstatus parallellt med att skötselplaner uppdateras. Ett flertal fina skogs- och naturområden skulle på så sätt kunna återuppstå. I bildandet av nya skyddsområden måste tydligare skötselinstruktioner tas fram samt planera för ev. utfasning.

2. Mer virke inom naturens gränser

a. Bättre och effektivare föryngringar 5.3.1

- i. Här ser vi mycket positivt på tillgängliggörande av fria geografiska data och regelbunden insamling av laserskannade data med hög upplösning. Detta kan ligga till grund för utveckling av stöd för maskinoperatörer men också för utveckling av semin-autonoma/autonoma maskiner. Vi är också mycket positiva till teknikutveckling avseende drivning och markberedning då särskilt det senare området är eftersatt. Idag tillåter skogsbruket entreprenörer att nyttja 30 år gammal utrustning, förträdesvis gamla harvar. Bättre anpassning av markberedningsmetod och moderna maskiner är skonsammare mot marken men fortfarande återstår mycket att utveckla inom området. Här kan skogsstyrelsen uppdra till SLU att forska för att få fram hållbarare metoder i samverkan med teknikutvecklare.

b. Analyser, riskbedömningar och metoder för produktionshöjande åtgärder inom naturens gräns 5.3.2

- i. Viktigt förslag, behovet att utreda att även sätta mål om produktion. Produktionsfrågorna har under lång tid kommit i skuggan av miljöfrågorna. Ett politiskt formulerat mål ger en större tyngd i produktionsfrågorna som är viktiga för klimatet och i omställningen till ett biobaserat samhälle.

c. Skogsbruket utvecklas mot ökad skonsamhet och mindre förbrukning av fossila bränslen 5.3.5

- i. Ett synnerligen viktigt område och förslag. Här finns massor med kompetens inom bl.a. SLUs Skogsfakultet, Fjärranalys. I samverkan med näringslivet kan ett flertal projekt genomföras med nytta både för skonsamt skogsbruk men även för skonsammare miljö för entreprenören. Detta är ett forsknings- och teknikområde där Sverige verkligen ligger i framkant och bör uppmärksammas tydligt. Gruvindustrin ser exv. skogen som ett gott exempel på hur scanning och

automation kopplas ihop på ett ekonomiskt och skonsamt sätt. Tag vara på detta.

d. Fortsatt fokus på produktivitet och effektivitet 5.3.6

- i. Här utgör Skogstekniska klustret ett gott exempel på hur ett innovationssystem kan byggas. Åter vill vi poängtera vikten av att hela värdekedjan synliggörs i nationella skogsprogrammet. Om vi inte kan bruka skogen hållbart – ja då har vi inte heller hållbara produkter – även om det är av fossilfritt material.

e. Utveckling av metoder för bättre tillvaratagande av virke 5.3.7

- i. Området är viktigt. Ett bra inspel/underlag kan hämtas från SLUs projekt SHEEP som finansierades av Energimyndigheten 2012 - 2014.

3. Balans mellan skogens värden - ekosystemtjänster från ord till handling

- i. Det är viktigt att utgångspunkten är att sektorsansvaret och den lagliga ägande- eller brukanderätten inte förändras eller urholkas. En grundläggande utgångspunkt bör vara dialogen, på frivillig basis och med det tydliga syftet att skapa ett mervärde för dem som deltar. Dialogen kan vara grund för att utveckla nya affärsmodeller eller ersättningar för EST.

b. Värdering av ekosystemtjänster 5.4.1

- i. Intressant förslag som kan inrymmas i förslag 5.4.2 och har synergier med AG1s förslag 3.3.1

c. Plattformar för avvägningar mellan ekosystemtjänster 5.4.2

- i. Denna aktivitet kan kopplas ihop med AG1s förslag om pilotlän. (förslag 3.3.1)
- ii. Här vill skogstekniska klustret spela in att rennärning i samspel med skogsbruk kan arbeta med skonsam markberedning eller ingen alls, artificiell spridning av lav som metod för utveckling av rennärningen.

d. Landskapsstrategi för alla ekosystemtjänster 5.4.4

- i. Skogstekniska klustret stöder tanken med förstärkt kunskapsunderlag för att definiera ekosystemtjänster ur ett vetenskapligt perspektiv.

e. Utveckla affärsmodeller och ersättning för ekosystemtjänster 5.4.5

- i. Skogstekniska klustret ser detta som en viktig aktivitet och föreslår att ett helhetsgrepp tas genom att förbättra kunskaps- och planeringsunderlagen. Utveckla nya verktyg för att sammanväga olika ekosystemtjänster och utveckla arbetssätt och metoder. Skogstekniska klustret har i samverkan med SLU och institutionen för Skogens Biomaterial och Teknik genomfört ett antal studentprojekt med Designhögskolan i Umeå. Detta material kan vara väl värt att ta med i inledningen av detta förslag.

f. Renskötsel och skogsbruk i samverkan 5.4.7

- i. Skogstekniska klustret ser positivt på att arbetsgruppen lyfter denna fråga. Malå kommun har under ett antal år haft en bra modell för samverkan, vilken är väl värd att titta på. Likaså har SLU och finska forskare tittat på markpåverkan vad gäller renlav. Intressanta studier finns att hämta där. Här lämnar vi samma kommentar som på förslag 5.4.2: "Här vill skogstekniska klustret spela in att rennärning i samspel med skogsbruk kan arbeta med skonsam markberedning eller ingen alls, artificiell spridning av lav som metod för utveckling av rennärningen."

4. Kunskapslyft för skogen

- i. I alla fyra arbetsgrupper har man pekat på behovet av kompetensförsörjning och kunskapslyft av olika slag. Flera av förslagen har stora synergieffekter och här bör särskild person utses för att särskilt gå igenom alla fyra arbetsgruppers förslag till utbildning. Därefter sammanställa dem och lämna förslag som åter går ut på remiss. Detta är ett av de absolut viktigaste områdena i det kommande skogsprogrammet.

b. Förstärkt finansiering av tillämpad forskning och innovation 5.5.1

- i. Det är ytterst viktigt att förstärka finansieringen av tillämpad forskning och innovation, framförallt i den tidiga delen av värdekedjan. Hela skogssektorn har en mycket stor utmaning genom att den anses konservativ och har svårt att ta till sig forskningsresultat. Det kan exemplifieras med följande uttalande från Strategiska forskningsrådet i samband att det söktes medel för att forska på automation i skogsbruket. *"This is a small application area with an industry having limited experience of adopting new technology. It would be a disruptive change, which is unlikely when most companies are SME with small resources for R&D"*. Samtidigt ser gruvnäringen på skogen som en förebild avseende just automation av maskiner och verktyg. Här behöver verkligen forskningsfinansiärer lära sig mer om vad som pågår och hur näringen faktiskt arbetar framgångsrikt och världsledande inom området.

c. Säkra och utveckla skogliga forsknings- och utbildningsmiljöer 5.5.2

- i. I dag råder brist på sökande till skogliga högskoleutbildningar. Exv. så fanns 86 sökande till årets jägmästarutbildning och samtliga kom in. SLU, skogsvetenskapliga fakulteten är ett av världens bästa och mest kompetenta universitet när det gäller skog. Skogsfakulteten vid SLU placerar sig som nr två i världen inom skogsforskning (forestry) och nr ett inom skogliga universitet. Listan toppas av USDA, vars nätverk med forskningsstationer i USA totalt sett har mycket större resurser för skogsforskning än SLU. Att då inte nyttja en sådan utbildningskapacitet vore slöseri med resurser och stor kapitalförstöring. Att ge utbildningen på fler platser ger inte fler kompetenta studenter. Problemet ligger hos skogsnäringens olika aktörer och synen på skogen och dess tjänster och produkter. Så när näringen tar denna fråga på allvar och verkligen visar på

förståelsen av jämställdhet, bredden av jobb, bredden av kompetenser och näringens förmåga att jobba med hållbart brukande, hållbara produkter och tjänster, då kommer fler personer att vilja utbilda sig inom skogliga högskoleutbildningar.

Om näringen, tillsammans med SLU visar på kompetensförsörjningsbehovet, exv. forskare som genom sitt arbete inte enbart kan ta fram nya material (ersätta oljebaserade produkter) utan även ta fram metoder och tekniker för ett hållbart skogsbruk (rädda världen), teknikutvecklare, skogsbrukare, skogsplanerare, produktutvecklare, designer mm. Ja då kanske skogen kan öka i attraktivitet för framtida arbetsplats. När söktrycket är så högt att det inte ryms fler studenter inom SLU, ja då kan man gå vidare och se om behovet av ytterligare utbildningsorter/aktörer finns.

d. Utveckla skogen i skolan 5.5.4

- i. Skogstekniska klustret stöder förslaget med konceptet Skogen i Skolan ffa. att föra in det i grundskolans läroplan. Dock vill vi skicka med att alla som arbetar med skogen i skolan bör ha en högskoleutbildning inom jämställdhet, liknande "Makt & Kön".

5. Styrning motsvenskamodellen för brukande av skog 1.2

a. Utredning om styrmedel för landskapsstrategier 5.6.1

- i. Det är viktigt att trycka mer på "landskapsperspektivets" betydelse för en effektiv naturvård och EST. Fortsatt arbete med Grön Infrastruktur inkl. EST med ökat deltagande från sektorn. På så vis kan också det skapas långsiktiga och mer förutsägbara ageranden vid t.ex. höga naturvärden och andra värden såsom produktion.

b. Utredning om ett förenklat regelverk 5.6.2

- i. Ett smidigare och enklare samspel mellan myndigheter och skogsägare som utvecklas ser Skogstekniska klustret som positivt. Tydliga och förenklade regelverk är alltid bra för dialog och demokratins utveckling.

c. Översyn av artskyddsförordningen 5.6.3

- i. Artskyddsförordningen och dess tillämpning bör utredas. Viktigt att utredningen sker med brett deltagande.

d. Utredning av mål för produktion 5.6.4

- i. Svensk skog står till stor del för svensk välfärd. Det är väldigt viktigt att svenska skogen fortsatt får och ska brukas. Produktionsfrågorna har under lång tid kommit i skuggan av miljöfrågorna. Ett politiskt formulerat mål ger en större tyngd i produktionsfrågorna som är viktiga för klimatet och i omställningen till

ett biobaserat samhälle.

e. Kunskapsunderlag för skydd av skog 5.6.5

- i.* Förslaget kan kopplas ihop med utredningen om mål för produktion. Här bör kompetens från "Future Forests" tas tillvara.

Synpunkter: Underlagsrapport 3. "Främjande av biobaserade produkter och energi, smarta transporter, en skogsindustri i världsklass och ökad export".

1. Samhällskontrakt för en växande bioekonomi

a. Samhällskontrakt för en växande bioekonomi 5.1.1

- i.* Intressant förslag där Skogstekniska klustret gärna ser ett utvecklat förslag.

2. Stärka grundläggande tillgångar

a. Trygga tillgången till råvara för optimalt värdeskapande 5.2.1

- i.* Viktigt förslag, behovet att utreda att även sätta mål om produktion. Produktionsfrågorna har under lång tid kommit i skuggan av miljöfrågorna. Ett politiskt formulerat mål ger en större tyngd i produktionsfrågorna som är viktiga för klimatet och i omställningen till ett biobaserat samhälle.
(Synergi med AG2 5.3.2 och 5.6.4)

b. Genomlys utbildningssystemet och identifiera kompetensluckor 5.2.2

- i.* I alla fyra arbetsgrupper har man pekat på behovet av kompetensförsörjning och kunskapslyft av olika slag. Flera av förslagen har stora synergieffekter och här bör särskild person utses för att särskilt gå igenom alla fyra arbetsgruppers förslag till utbildning. Därefter sammanställa dem och lämna förslag som åter går ut på remiss. Detta är ett av de absolut viktigaste områdena i det kommande skogsprogrammet. Här vill Skogstekniska klustret åter peka på vikten att kunskap och kompetens inom jämställdhet bör ingå.

c. Starta ett innovationsprogram för produktion och processer 5.2.4

- i.* Skogstekniska klustret ser tacksamt på att denna del av värdekedjan omnämnts i underlagsrapporten och kan inte nog betona vikten av förslaget. För att bibehålla, utveckla och stärka konkurrenskraften i den svenska skogssektorn är det synnerligen viktigt att tillräcklig finansiell volym skapas och då gärna i ett samarbetsprogram mellan akademi, stat och industri. Redan idag finns ett väl fungerande innovationssystem där SLU, LTU Umeå, Skogforsk och Skogstekniska klustret ingår och som kan tjäna som föredöme och medverka till formulerandet av nämnda innovationsprogram.

3. Möjliggör övergång till bioekonomi

a. Näringspolitik för stärkt konkurrenskraft 5.3.1

- i.* Ett smidigare och enklare samspel mellan myndigheter och skogsägare som utvecklas ser Skogstekniska klustret som positivt. Tydliga och förenklade

regelverk är alltid bra för dialog och demokratins utveckling.
(synergi med AG 2 förslag 5.6.2)

b. Förstärkt innovationskraft och kommersialisering av forskning 5.3.2

- i.* Här hänvisar vi till Strategiska innovationsprogrammet BioInnovation. Åtgärden kan kopplas till det programmet. Koppling bör också ske till universitetens olika innovationskontor som bl.a. etablerats med medel via utbildningsdepartementse modell för fördelning av medel till innovationskontor vid universitet och högskolor.

c. Etablera och vidareutveckla innovations- och samverkansmiljöer för nya varor och tjänster 5.3.3

- i.* Skogstekniska klustret menar att detta förslag skulle kunna utvecklas under paraplyet "BioInnovation".

d. Stimulera urbant träbyggande 5.3.4

- i.* Hållbart byggande är viktigt för såväl miljön som för hälsosamt boende. Sedan ett antal år finns ett väl fungerande nätverk/förening. Trädstad vill inspirera till att utveckla träbyggnation och sprida kunskap om hur detta görs på bästa möjliga sätt – tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt. På sikt är syftet att därigenom skapa en europeisk och global marknad för svensk industriell träbyggnadsteknik. Skogstekniska klustret föreslår att Trädstad får ett uppdrag att fördjupa sitt arbete inom området. Ett annat intressant exempel som vi gärna lyfter in här är Umeå universitets projekt +projektet, där är syftet att forskare tillsammans med externa samarbetspartners utveckla teknik för att göra storskaliga 3D-utskrifter av cellulosabaserade material. Det handlar inte om några små utskrifter. Målet är att göra utskrifter av hus.

e. Skapa en gemensam svensk kommunikationsplattform 5.3.5

- i.* Etablera Sverige som ett grönt varumärke "Sweden – Developed by Forests" en gemensam plattform för den svenska skogsfärens möjlighet att bidra till global hållbar utveckling och skapa en ökad efterfrågan på hållbara svenska skogsbaserade innovationer, produkter och tjänster. Skogssfärens aktörer verkar på en global marknad, ömsesidigt beroende och till en hög grad konkurrensutsatt miljö. Samtidens informationsöverflöd ställer nya krav på strategisk information och proaktiv marknadsföring. Syns man inte finns man inte. För att stärka svensk exportindustri, drivkrafter för ökat värdeskapande med skogen som bas och viljan att investera i Sverige behöver omvärlden få en tydligare bild av vad Sverige och den svenska skogsfären står för, och erbjuder. Därför föreslår vi att detta görs genom att återuppta det förslag som tidigare arbetats fram av Business Sweden (Se AG4 5.3.5)

4. Genomförande av ett nationellt skogsprogram inom ett bioekonomiskt ramverk.

a. **Genomförande av ett nationellt skogsprogram inom ett bioekonomiskt ramverk**
5.4.1

- i. Skogstekniska klustret menar att det är viktigt att det tidigt etableras en styrningsstruktur för det nationella skogsprogrammet och som understryker långsiktighet och vidmakthåller dialogen. Därför förordar vi en funktion inom Regeringskansliet med ansvar att driva den fortsatta processen med hjälp av befintliga myndigheter, näringsliv och relevanta organisationer. Detta kan kopplas till AG 4:s förslag till organisation.(förslag 5.4.41)

Synpunkter: Underlagsrapport 4. "Internationella skogsfrågor"

1. Prioritera skog i svensk utrikespolitik

a. Etablera skogen som en profilfråga i svensk utrikespolitik 5.1.1

- i. Med den pågående omställningen till bioekonomi – Sveriges ambition att vara ett fossilfritt välfärdsland har Sverige såväl trovärdighet, kraft och förmåga att bidra till en hållbar tillväxt. Sverige kan på ett mycket trovärdigt sätt, tack vare vår erfarenhet, prioritera skogens roll för en hållbar global utveckling i våra förbindelser med och politik gentemot andra länder.
- ii. Genomför därför en tydlig och välförankrad prioritering i svensk utrikespolitik om skogens avgörande betydelse för hållbar utveckling. Detta ökar möjligheterna att nå centrala nationella mål, framförallt vad gäller de globala målen för hållbar utveckling.

2. Internationalisera utbildning, forskning, fortbildning och näringsliv

a. Öka internationell samverkan mellan forskning och näringsliv 5.2.1

- i. För att Sverige fortsatt ska behålla och utveckla sin spetskompetens och därmed ligga i forskningens framkant behöver Sverige öka sin internationella samverkan mellan forskning och näringsliv. Därför behöver vi skapa internationellt forskningsutbyte och företagssamverkan. Det görs exv. av tydlig prioritering av lämpliga internationella samverkanspartners samt förstärkt forskningsfinansiering för internationell samverkan.

b. Stärk internationaliseringen av utbildning och fortbildning 5.2.2

- i. Internationella studenter och forskare som verkar i Sverige kan stärka svensk utveckling genom att bidra med sin kunskap, idéer och synsätt. När dessa återvänder till sina hemländer överförs svenska erfarenheter och kunskaper om exv. skogsskötselmetoder, processutveckling och förvaltningssystem. Därför krävs en analys över strategiska utbildningsområden och strategiska studentutbyten göras, förslagsvis, i samverkan mellan Näringsdepartementet och Utbildningsdepartementet. Detta kopplas till den organisation som arbetsgrupp 4 förslår, för strategisk omvärldsbevakning och ledning (se åtgärdsförslag 5.4.1)

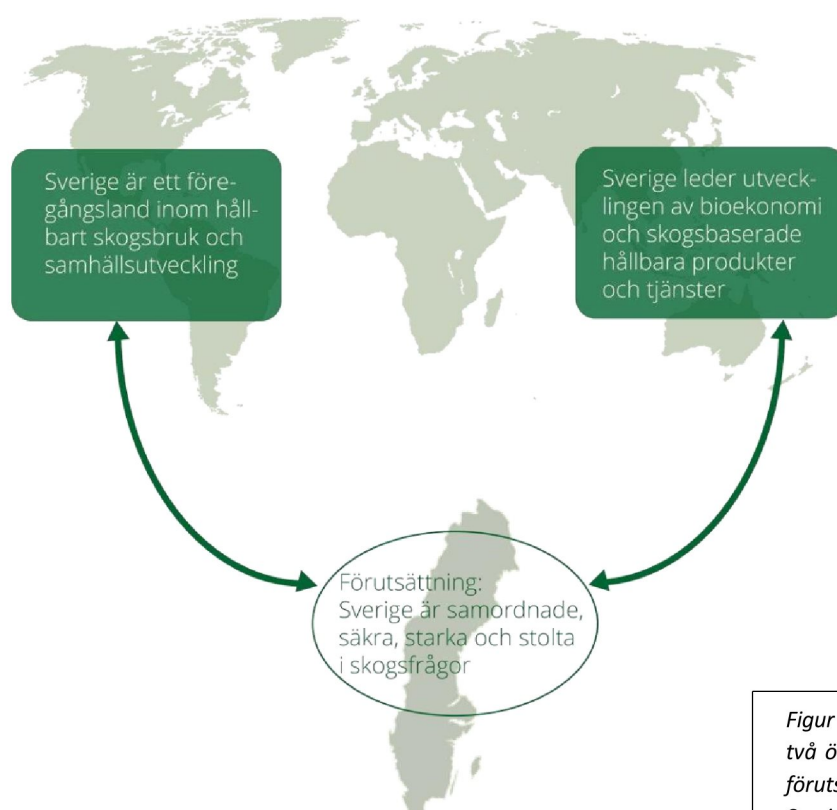
c. Stimulera internationella karriärvägar 5.2.3

- i. Skogstekniska klustret föreslår instiftandet av ett internationellt mentorsprogram för personer inom skogssfären som är intresserade av, eller har haft utlandstjänst.

svensk trovärdighet och svensk industri såväl vad gäller arbetstillfällen men även ökade export av såväl hållbart skogsbruk såsom produkter.

Sammanfattande målbild för Sveriges första nationella skogsprogram

får illustreras av arbetsgrupp 4 bild. Måluppfyllelsen förutsätter också att vi uppnått en stark samverkan i skogssfären i Sverige; att Sveriges aktörer är ”samordnade, säkra, starka och stolta i skogsfrågor”. Med det menar vi att Sverige utifrån en enad bild av vad hållbart skogsbruk innebär, med trovärdighet kan visa att vi brukar skogens värden utan att förbruka dem samtidigt som vi bidrar till samhällets olika målsättningar. Genom vår världsledande utbildning, forskning, produkt-, tjänste- och affärsutveckling inom bioekonomin har vi skapat en modell för omställningen mot ett fossilfritt välfärdssamhälle – vi har visat att det är både möjligt och samhällsekonomiskt lönsamt.

Figur 4. Arbetsgrupp 4:s målbilder (de två översta rutorna) samt förutsättningar som behöver uppnås i Sverige för att målbilderna ska kunna uppfyllas (nedre cirkeln).

Vindeln 2017-11-11

Maria Hedblom
Vd
Skogstekniska klustret ek. förening